

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1944 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

NEW YORK, FRIDAY, JA NUARY 14, 1944 — PETEK, 14. JANUARJA, 1944

VOLUME LII. LETNIK LII.

No. 10 — Štev. 10

RUSI POGNALI NEMCE V MOČVIRJE

Ko so bili Nemci pregnani iz Črnigova in Korostenja, so dospeli do velikih močvirij ob Pripetu in tedaj se je njihova armada razcepila na dvoje, tako, da sta nastali dve fronti, ena na severni, druga pa na južni strani močvirij. — Precejšen del umikajoče armade je bil pa pognan v močvirje.

V sredipripetskega močvirja je tudi nekaj mest in vasi ravno sedaj naznanja polnčno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva, da rdeča armada od treh strani napada dve žezniški križišči Mozyr in Kamenko v močvirju.

Rusi so včeraj prodri del deset milj v Poljsko, tako da so že 48 milj čez mejo in so raztegnili svojo fronto južno od Pripetovih močvirja.

Rdeča armada je včeraj napredovala na vseh frontah, na največji nemški odpor pa je zadela vzhodno od Vinice, ki je poglavita nemška trdnjava v južni Ukrajini.

General Rokossovski je s svojo ofenzivo prodri do Mojsejeve, 11 milj zapadno od Mozyra, kamor prihajajo Rusi od severa, juga in zapada. Zavzet je bil tudi Prudok ostan Mozyra, malo manj kot 7 milj proti zapadu.

Po zavzetju Sarnyja v torskem rdeči armadi generala Vatutina pričela prodri proti jugu in zavzela Tukovič, 6 milj proti jugu. Ostatne čete pa so se obrnile proti jugu in zavzela Malynsk, 18 milj proti jugu.

Zopet druga Vatutinova ar-

mada je vdrla v province Rovno in zavzela Korec, 18 milj zapadno od Novograda-Volynskega ter samo 38 milj od Rovna. Za zavzetjem Berezdova se rdeča armada nahaja samo 18 milj od velevažnega žezniškega križišča Šepetovke. Še blizu Šepetovki pa so pristali Rusi, ko so zavzeli Kupino, ki je samo 7 milj vstran.

Manj poročil pa je iz predela okoli Vinice, kjer so v teku najljutješji boji. Rusko poročilo samo pravi, da so bili vsi nemški protinapadi s tanki in infanterijo odbiti.

Ravno tako se bijejo zelo vroči boji okoli Kirovograda.

V včerajšnjih bojih so Nemci izgubili 87 tankov in 102 aeroplana.

Poročila s fronte popisujejo, da so morali Rusi, predvsem zavzeti Sarny, premagati zelo velike ovire, kot so močvirja in skrajno slaba pota.

Na mnogih krajih v province Rovno rdeči armadi mnogo pomagajo guerilske čete, kar je posebno velikega pomena, ker je poljska vlada v Londonu izjavila, da ne bo Poljakov navduševala, da bi pomagali rdeči armadi, dokler niso obnovljene diplomatske odnose.

Jugoslovanska fronta

Titov glavni stan napaden

London, 12. jan. — Komunisti jugoslovanskih partizanov se glasati, da se pomika proti Jajcu, kjer je glavni stan maršala Tita, nemška tančena kolona. Jajce leži kakih 30 milj južno od Banjaluke in iz Budimpešte dospela vest trdi, da so naciji mesto že zasedli. Partizansko poročilo pa tega ne omenja. Mesto Jajce leži visoko gor v dolini Vrbas.

Titova radijska poročila izjavljajo, da so Nemci pričeli pritiskati na partizanske sile v očiščanimi močmi v centralni Bosni, kjer so pričeli z novo ofenzivo še hitro so se partizani umaknili iz Banjaluke.

Nemci so že pred trenji tedni trdili, da so zavzeli Jajce.

Partizani priznavajo, da je Jajce ogroženo

London, 12. jan. — Jugoslovanski partizani so priznali, da so Nemci prebili skozi obrambno črto pri Jajcu, kjer pravijo, da je glavni stan Osvobodilne fronte. Nemci trdijo, da so mesto že zavzeli, toda Tito te nemške vesti še ni potrdil. Nekatera poročila govorijo, da prihajajo partizani ojačanja od severozapada iz Srbije, da pomagajo zaustaviti nemško prodiranje.

Radio iz Budimpešte je dejal, da udarjajo nacijske tančne kolone južno od Banjaluke in sicer pod poveljstvom maršala

la barona Maksmilijana von Weichsa ter da se že dosegle mesto Jajce. V treh dneh trajajočih bitkah, pravijo to radijsko poročilo, so Nemci pobili 450 braniteljev mesta Jajca, zajeli pa so jih 169, medtem, ko so voditelji partizanske vojske pobegnili v gore.

Da so Nemci pričeli voditi proti partizanom ofenzivo takoj, ko je osvobodilna vojska zazela zapuščati zavzeti del Banjaluke, je bilo povedano tudi po radiju "Svobodna Jugoslavija" in znano je, da so se partizanske sile umaknile v smeri proti Jajcu.

(Še nekaj o Jugoslovenih na 2. strani lista.)

FRANCOZI ZAVZELI VIŠINO PRI CASSINU

Včeraj je američka peta armada zavzela 2285 četrtjev v soko goro Monte Capraro in ob eni popoldne Cervaro, francoska armada pod poveljstvom generala Alphonse-Pierre Jui- na pa je zasedla dve višini severozapadno od Rochette ter napredovala 1000 jardov.

Včeraj okoli poldneva so američki in angleški bombniki bombardirali predmestje Rim, ob berlinski radio je pozneje naznani, da je pri napadu bilo 90 aeroplakov.

V zraku se je vnela bitka, temelj katere so bili izstreljeni trije zavezniški aeroplani.

Predsednik vprašal kongres za 17 bilijonov

Washington, 13. jan. — Predsednik Roosevelt je podal kongresu obris finančnih zahtev vojnega programa za zmago v svojem letnem poročilu ozdr. proračunu iz katerega je razvidno, da bo stala vojna od leta 1940 pa do srede leta 1945 blizu \$300,000,000,000.

Vojni stroški za tekoče finančno leto bodo znašali približno \$92,000,000,000 in za finančno leto, ki se prične s prvim julijem, pa bo treba imeti okrog 90 bilijonov dolarjev, dočim bo naslednje in kar mogče zadnje leto vojne trbuševati skupaj edino vsoto — \$99,276,000,000.

Predsednik je dejal, da bo znašal javni dolg dežele koncem meseca junija okrog \$99,769,000,000.

"Z ozirom na te ogromne številke," je dejal predsednik Roosevelt, "bo treba posvetiti zadnji finančni programu podvojeno pozornost."

NACIJSKI PAGANSKI ŠEF, DOKTOR ROSENBERG, ZDAJ ODOBRAVA VERO

Dva nemška časopisa, od katerih je eden glasilo dr. Rosenbergove propagandne mašine za širjenje takozvanega nemškega paganismu, sta pričeli, da je dobrevanje o novem gibanju za povratek k veri.

V svojih člankih sta omenjena lista pohvalila odredbo, ki določa, da naj se nemško ljudstvo obrne nazaj k veri, da bo našlo duhovnega pokrepila in uteče v teh preizkušnje polnih dnev za nemški narod.

V vzhodnih predelih, ki so jih Nemci zavzeli, je pisal list "Novoe Slovo", ki propagira ideje dr. Rosenbergha, v ruskom jeziku, da je religija postala zopet moderna in se smeti ljudstvo v Tretjem rajhu in v zasedenih ozemljih zopet poslužiti bogoslužja sedaj, ko milijone ljudi gleda dnevno smrti v obrazu.

"Kaj je življenje?" vprašuje omenjeni list, ali je produkt kosmičnega procesa? Ali je zgolj utvara in privid, ki obstaja v naših mislih? Ali je samo svoje vrste mehaničen proces, ki gre dobro svojo pot, dokler se ne polomi? Ali je morda teater v katerem nastopamo vsi, kot lutke, ter igramo drama in komedije za zabavo? Nič ne vemo koga začavamo: Boga ali satana?"

List dalje ugotavlja, da je prišel pred dva tisoč leti Krist, ki nam je dal odgovor na dve gledi gornjih vprašanj. Če loči, ki ne verjamejo v Kristusata, morajo priznati, da je njegov prihod prinesel človeštvo novo dobo, ki je vzpostavila vez med življenjem in večnostjo.

Pred objavo omenjenega članka, je prišlo prvo znamenje nacijskega novega naziranja glede vere v poročilu iz Švedskega, kjer so dobili SS-truperji od samega Heinricha Himmlerja ukaz, da se udeležejo pred obredov v cerkvah. Obenem je prinesel list "Hamberger Fremdenblatt" uvodnik, ki je poudaril potrebo vrnitev k veri. V uvodniku je rečeno, da nemško ljudstvo mora zdaj poiskusati pozabiti na materialne izgube in doznati, da obvezujejo tudi duhovne in verske.

V zraku se je vnela bitka, temelj katere so bili izstreljeni trije zavezniški aeroplani.

PARTIZANI PELJEJO NEMCE V UJETNISTVO

Ob navzočnosti velike množice meščanov peljejo partizanski vojaki veliko število ujetnih Nemcev skozi neko osvobojeno mesto v Jugoslaviji.

PETROVA VLADA LIKVIDIRA TITOVE PRISTASE

New York, 7. jan. (ONA) — Dva jugoslovanska uradnika v New Yorku sta bila izbrisana iz seznamov plač jugoslovanske zamejne vlade, in sicer kot pristaša maršala Tita, vodje provizorične vlade na ozemlju Jugoslavije.

Ta dva uradnika sta dr. Stojan Gavrilović, sin bivšega jugoslovanskega predsednika vlade, ki je bil tvej ravnatelj takojšnjega Jugoslovanskega Informacijskega Centra, in Bogdan Radica, bivši načelnik časopisne službe tega informacijskega centra, ter ataše za časopis pri jugoslovanski ambasadi v Washingtonu.

Istočasno so se pojavila poročila, da nametava jugoslovanska zamejna vlada odpustiti vse Titove pristaše, ki se nahajajo v Londonu med uradnimi jugoslovanskimi institucijami in uradov.

Aljoz Kocmur, rojen 1908 v Ljubljani, rimski katolik, sa- macev, bivši asistent na univer- sity v Samarkandu.

Dr. Branimir Ivašić, rojen 1. 1906 v Karloveni, rimski kato- lik, oženjen, žurnalist.

Peter Mihojević, rojen 1900 na Rabu, rimski katolik, oženjen, žurnalist.

Ljubomir Sokolović, rojen 1901 v distriktu Sušak, grški pravoslaven, oženjen, advokat.

Radovar Renherzer, rojen 1. 1910 v Bjelovaru, rimski katolik, bivši svetnik generalnega ravnateljstva za transport v Zagrebu.

Dr. Aleksander Florić, rojen 1890 v Osijeku, rimski katolik, oženjen, tehnični inženir.

Stjepan Tomaš, inženir, rojen 1909 v Osijeku, rimski katolik, oženjen, komisar generalnega ravnateljstva za Trans-

port v Zagrebu.

Bogdan Ogridović, rojen leta 1911 v Zagrebu, rimski ka-

ZAGREBŠKI MEŠČANI UMORJENI V ZNAK MAŠČEVANJA

Washington. — Šestnajst zagrebških meščanov je bilo umorjenih v znak maščevanja in na povelje poglavnika Pavelića, zaradi tega, ker je bilo skladisce za muicijo v Sopšaice pognano v zrak od juboslovnih patriotov, in sicer v neposredni bližini Zagreba.

Ta samolastni umor zagrebških meščanov, med katerimi se je nahajalo več znamenitih mož, je izzval v hrvaški prestolnici velikansko razburjanje. Svenska Dagbladet poroča, da je Pavelić ukazal izvršiti te umore, da bi prestrasil vse.

One, ki se nahajajo v opoziciji proti njegovemu režimu. Dne 23. decembra je bil oddan prek Zagrebškega radia podrobni opis obešenja teh 16 meščanov, ki so bili usmrčeni dan poporek. Njihova imena so bila objavljena kot sledi:

Aljoz Kocmur, rojen 1908 v Ljubljani, rimski katolik, sa- macev, bivši asistent na univer- sity v Samarkandu.

Nikola Trnka, rojen 1910 v distrikту Šibeniku, rimski katolik, prodajalec v Zagrebu.

Ivan Lukšić, rojen 1924. v Sesvete blizu Zagreba, rimski katolik, samec, krošnjar iz Krizoveev.

Stjepan Kozak Grndža, rojen 1911 v Sasinoveih, rimski katolik, oženjen, mežnar v Sasinovih.

Pavao Budislavljević, rojen 1. 1908 v Udbini, mežnar.

Ljubomir Stanković rojen 1. 1883 v Ivaneu, grški katolik, oženjen, krojač v Zagrebu.

Dobro informirani washingtonski krogi so poudarjali, da je ta nezaslišani teroristični zločin marionete Pavelića dokaz, da je Pavelić prišel do skrajnih meja nasilnosti, da bi se držal na oblasti, v svoji blazni želji, da si pokori razjareno ljudstvo. Komaj pa teden je minulo, kar je zagrebški nadškof Stepinac javno protestiral proti dekretni marionetni vladi, glasom katerega je dovoljeno umoriti prebivalstvo katerega koli kraja za "zločine" jugoslovanskih patriотов, ako resnični krivci niso predani v teku 24 ur.

Toda glas najvišjega hrvaškega cerkvenega dostojanstvenika je ostal bob v steno pri oblasti željnem poglavniku.

— O. W. L.

Italijani prevzeli

upravo v Siciliji

Britski radio je poročal, da bo prešla uprava Sicilije in Kalabrije v roke Italjanov ter da je bil ta korak že odobren po zavezniškem upravnem sve- tu.

"GLAS NARODA"

"VOICE OF THE PEOPLE"

Owned and Published by Slovenian Publishing Company, (A Corporation). Frank Salter, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lepcha, Sec. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK II, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturday, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$1. Advertisements on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LISTA ZA ZDURZENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.—; ZA POL LETA: \$3.50; ZA ČETRT LETA: \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK II, N. Y.

Telephone: Chelsea 2-1242

BALKANSKI SATELITI TREPETAJO

Vedno več je znaten, da si vsi nemški sateliti na Balkanu prizadevajo, da odnesajo svoje pete ven iz nemške koalicije. Tudi ljudski odpor napram Nemcem in njihovim hlapcem načrti.

Razmere na Bolgarskem primerjajo danes v Kairi z onimi, ki so prevladovale v Italiji kratko pred brezpogojno prečajo.

Vsled tega so odkrito govorili o tem, da bo doživelva Nemčija v kratkem še eno razčakanje pri svojih zavezničkih, ki bi integrirali globoko prizadeti nemško strategično situacijo, ter jo prisiliti, da opusti svoje zunanje obrambne pozicije na balkanski ozemlju in v jugovzhodnih predelih Evrope.

Skupni pritisik ruske ofenzive in zavezniškega bombardiranja Sofije, je mnogo večji in bolj učinkovit kot vse napori Nemcem naklonjenega regenta princa Kirila in njegove vlade pod Bogdan Filovom, ki si z vsemi silami prizadevata, da bi obrnula Bolgarijo na strani osišča. Vsled tega narašča ljudski pritisik na vlado, da se sklene mir za vsako ceno.

Nacisti so v enem svojih radio oddaj opomnili pred par dnevi Bolgarijo, da je ona edina dežela, ki še ni poslala svite divizije na nobeno fronto, češ, da juri je menda do tega, da bi se rešil iz vojne ne da bi se ta točka spremeni. Toda Bolgari se nočejo boriti proti Angležem in Amerikancem. Edina stvar, ki bi jih moglo spraviti v vojno, bi bil napad s strani Turkov.

Ako Bolgarija izstopi iz vojne, bi morali Nemci popolnoma reorganizirati vse svoje balkanske pozicije. Ko je Italija odpadla, je Bolgarija prevzela njuje policijske posle, s 6 divizijami v severni Grčiji in 12 divizijami v Makedoniji. To so oznajila, katera smatra današnja Bolgarija za svoja — a površi tega je poslala še dodatne divizije v vzhodno Jugoslavijo, kar je mnogo pomagalo Nemcem. Ako bi Bolgarija zapustila ta ozemlja, bi Nemčija najbrže ne mogla nadomestiti teh iz svojih izčrpanih rezerv.

Poročila iz Bolgarije naglašajo naraščajoče težave vlade, ki ni več kos notranjim homatijam. Iz bolgarskih in madžarskih radio oddaj je razvideti, da se mnogi gerilski gibanje, poslano v gorah v bližini Plovdiva. Obljube amnestije ne pomenijo nič. Notranji minister Christov je pred kratkim sicer obnovil, da je bilo približno 1000 'komunistov' ubitih ali ujetih, toda kmalu nato, se je pokazalo, da vstaje še ni konec, in nove, se strožje določbe so bile izdane.

Varna je bila skozi 36 ur populoma odrezana od zunanjega sveta, ker je policija iskala komunistov.

Na Hrvatskem so Nemci našli, da je potrebno vtisniti zig za identifikacijo vsem vojaškim obvezancem. V teku drugega dela meseca decembra so vtisnili vsem hrvaškim četam posebne znake v kožo na laket. Ogromno ogorjevanje radi te neverjetne mere je silno povečalo sabotažo. Minister za notranje zadeve je dal arretirati vse osebe, ki nosijo ime Broz — rodbinsko ime maršala Broza.

Madžarska postaja čedalje bolj nervozna, čim se približuje Rdeča armada madžarskim mejam. Budinpešta je začela v inozemskih prestolnicah netiti propagando, ki naj bi pokazala Madžarsko bolj kot nekakšno žrtev Nemčije, ne pa kot enega izmed so-kričevih nacistov.

Madžarska propaganda si prizadeva spraviti v svetovno nasopisje naslednje argumente:

"Prvič, Madžarska je bila pahnjena v vojno od prejšnjega zunanjega ministra Bardossy-ja. Drugič, Madžarska zdaj tako ne more iz vojne ven, ker bi jo sicer Nemci popolnoma zavzeli, kar bi spravilo v največjo nevarnost četr milijona Židov in na tisoče poljskih in francoskih beguncov. Tretjič, Madžarska hoče na vsak način ohraniti svojo industrijo in svoje poljedelstvo, kar bo oboje potreben za rekonstrukcijo po vojni."

Prav posebno v strahu pa je Rumunija. Govorce se povajljajo o uporu vojakov na vzhodni fronti in velikanske monske beguncov, ki se vyle iz vzhoda, iz zasedenih dežel, povečujejo nemir. Rumunskih Židov ne preganjajo več tako hudo kot prej. Nihove deleži živili so povečali in za dekret, ki določa, da morajo nositi posebne znake, se nikdo ne briga več. Vojni minister je celo dovolil Židov, ki služijo v delavskih oddelkih in so bili častniki, da nosijo častniške uniforme.

Na Bolgarskem je bilo objavljeno, da bodo bedni Židje dobiti brezplačno nego v državnih bolnišnicah.

(Sestavljeni iz podatkov, ki jih je preskrbelo Overseas Prečevalna Agentura.)

Ko se ladja potaplja, podgane zapuste ladjo in to delajo sedaj satelitske države Nemčije.

MOJ TOVARIŠ PARTIZAN

Z naše okrovljene balkanske grude prihajajo glasovi o cerkvi v socialnem pogledu in porajanju novih sil, pojavu nove akcije, je bogoslovec Začevič vih ljudi in borev za svobodo izražal svojo nepomirljivost in pravice svetega sveta. Kako je stanjan sveta, ter ugotavljal prijetno čitati v svetovnem tisku imenu naših jugoslovenskih streljih krščanstva? Se vedno skrajnih krajev in mest, brd in dolin, imena mož in žena do včetve, pač pa je to še zmirom raj nepoznanih, a danes proslavljenih. Kako prijetno je in razlaščenih, mogočnih in zasposlnih, da generacijo rojene vrženih,

v početku tega veka, zavedajoč se svoje misijonske vloge, ter polne poleta in volje do požrtvovanja izvršujejo svojo dolžnost napram zasluženemu jugoslovenskemu narodu! S kakim ponosom čita človek imena tovarišev, s katerimi je pred manj kot dvajset leti, delil vse radosti in neprijetnosti dajškega življenja, a kateri danes v najusodeniji dobi, s svojo horbo in krvavimi žrtvami pisejo novo zgodovino južnih Slovanov.

Eno teh svetih imen je imel srbskega pravoslavnega svečnika Vladimira Začeviča, mojega nekdanjega šolskega tovariša. On stoji danes v vodstvu Narodne osvobodilne vojske — partizanov — Jugoslavije in za to želim, da prikužem njene moralne in duhovne vrednot, da se zavrne neresnice in tendenciozne trditve reakecijarnih činiteljev, kateri se z vsemi silami trudijo, da vodi teje partizanskega pokreta prikazijo, kot neodgovorne a vanturiste in ekstremično nastrojene teroriste.

Srbski svečnik Vladimir Začevič, sedanji minister za notranje zadve v vladu Narodne osvobodilne vojske, se je posvetil bogoslovju v Sremu Karlovem nekoliko let po svetovni vojni. Rojen je bil v okolici Loznic (Maeve) od sročnih staršev. Spoznalova se v semenišču v letu 1923 in se zbljazala kaj knalu, ker so naju zanimali isti interesi in problemi. Ob študijah sv. Pisma in posebno evangelija je Začeviča kot bogoslova izrecno vznemirjalo dejstvo da svet, v katerem živimo, ni uravnjan po evangelijskih principih enakosti pred Bogom in ljudmi, pred zakonom in oblastjo. No se v sebi zdrav socialni inštitut in realistično gledanje na življenje, so Začeviča kot dajaka interesirali socialni problemi, kateri se ostro zasekajo v obuboženega seljaka in delaveca, tega najštevilčnejšega in najnajmenj začetenega sloja v Jugoslaviji. Njegov upornih pred kazal je bil noč in dan vznemirjen in, voden po tem svojem duhu, je posegal po posvetni socialni in ekonomski literaturi, iskajoč novo pot za reševanje perečih socialnih problemov.

Mnogo noči je prečel nad "Svetovno revolucionijo" Tomža Masaryka in z navdušenjem študiral realistične filozofije tega českega genija. Kot rezultat njegovega proučevanja in razumijanja, je Vladimir Začevič napisal leto dni pred zaključkom svojih študij obsirno delo "Krščanstvo in socialni problemi" kar je vzbudilo veliko pozornosti spričo svoje originalnosti in liberalnosti med profesorji, kot tudi med namni, njegovimi kolegi, ozirno tovariši.

Na literarnih sestankih, kateri smo priredili vsaki mesec, je bogoslovec Začevič brijančno branil in zagovarjal svoje vročice in svoje nazore glede dolžnosti krščanstva. Ocenjuječ

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebitine. Da si rojaki zagurajo redno določiljevanje lista, lahko gredo upravnemu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

bedno ekonomsko stanje našega naroda.

Navedan s krščanskim in svodnim ter demokratskim duhom, se je nesobično vrgel v borbo za popolno in končno osvobojenje našega naroda izpod tiranije tujega sovražnika in izpod terora domačih držav.

Moj kolega in tovariš Vladimir Začevič je partizan. On nosi danes namesto duhovniškega pokrivala čepico s partizanskim znakom — o teroristske zvezde — pa je vzile temu, kar je vedno bil, globoko veren, iskre kristjan in prav slavljenski. Kako prijetno je in razlaščenih, mogočnih in zasposlnih, da generacijo rojene vrženih,

Rev. Strahinja Maletič, tajnik Združenega odbora južnoslovenskih Amerikanov.

ROJAK UML

Včeraj, dne 13 januarja je v Columbus bolnišnici na 19. ulici New Yorku umrl poznan rojek Avgust Guardia. V petek 7. januarja ga je pri delu v tvarni zadela kap na možgane, pozneje pa se ga je prijela s pljučnica.

Pokojni je bil rojen v Ljubljani leta 1882 in je bil v Ameriki nekaj nad 30 let. Dolgo let živel v New Yorku, zadnja leta pa v Ozone Park, L. I., kjer je imel svojo hišo.

Tukaj zapušča ženo Mary, 5 sinov: Avgust, Charles, Cyril, Anthony in Wilfred, brata Leo bolda in sestro Mrs. Mary Pešetnik.

Pogreb bo v pondeljek iz hčere žalosti 115th St. in 11th Ave Ozona Park, L. I. s sv. mašo zaupnico v cerkvi Our Lady of Perpetual Help ob 9. zjutraj na St. John pokopališču.

Naj počiva v miru, njegovim zaostalim pa naše sožalje!

NEMCI ODBITI PRI TRAVNIKU

Kot se glasi partizansko poročilo ob 12. januarja so bili nemški ofenzivni napadi odbiti pri Travniku, ki leži kakih 20 milij km vzhodno od mesta Jajce v Bosni. Napadale so tu nemške čete Priave Egenove divizije, ki so s te strani korakale proti Jajcu.

V London dospela poročila so govorila o slabšanju stanja na Titove armade, toda poročila radija Svobodna Jugoslavija so vztrajala pri trditvi, da Ljudska osvobodilna armada uspešno odbrnila vzhodno naseliti o krog 13 milijonov prebivalstva, ki je bilo osvobojeno po zavezniških armadah do časa vpada v Sieilijo in kapitulacije Italije.

Sto tisoč ton živeža res je tako ogromna stvar za toliko milijonov ljudi, toda ako pomislimo, da je treba vse to prepeljati preko morja, tedaj sam je problem te zadeve že bolj optipiv. Poleg tega bodo morale to biti mesečne pošiljke, kar bo obremenjevalo naše ladje, ki morajo dovozati vojno in drugi material našim ter zavezniškim četam v Italiji in drugod. K sedanjemu številu srečno rešenih Lahov se bodo pridružili še nadaljnji milijoni, ko bodo zaveznički zavzeli Rim in nadaljnje predele solučne italijanske dežele, ki je zelo bogata na grobljih iz starih časov, toda makaroni po grobljih ne rastejo in zato bomo morale skrbeti v Ameriki, da tista patetična masa, ki je prenašala brez vsega odpore, načrtom četrti sto-

ameriški državljan poleg vprašaj, ki ju naši sodni stvari pri izpolju državljanstva, vsebujejo knjige se v II. delu nekaj vzdolj, zato je vse dobro, da je treba vse to prepeljati preko morja, tedaj sam je problem te zadeve že bolj optipiv. Poleg tega bodo morale

to biti mesečne pošiljke, kar bo obremenjevalo naše ladje, ki morajo dovozati vojno in drugi material našim ter zavezniškim četam v Italiji in drugod. K sedanjemu številu srečno rešenih Lahov se bodo pridružili še nadaljnji milijoni, ko bodo zaveznički zavzeli Rim in nadaljnje predele solučne italijanske dežele, ki je zelo bogata na grobljih iz starih časov, toda makaroni po grobljih ne rastejo in zato bomo morale skrbeti v Ameriki, da tista patetična masa, ki je prenašala brez vsega odpore, načrtom četrti sto-

RAZGLEDNIK

Piše Anna F. Krasna

ITALIJANI NA NAŠIH PLEČIH

Včasih mi je pravil mož o letja, ne bo pomirja od glada, nekem avstrijskem barabini. O domačem pridelku v Italiji je imel za seboj sole, pa je jimi skoro vredno govoriti, ker zapol znamje in sposobnosti in 451 milijonska masa lahko že barabil okrog raznih firm ter kar na njivi pohrusta, kar italijani obhodil celo Avstrijo. Imači kmet na jesen pridel, obenem spoznal vse gostilne po torek o kakih pojnih kačeha v Italiji ne more biti govora. Italija je bila vedno odvisna od zunanjega sveta za dobivanje živeža. Izvajala je pač olje, sadje, vino, itd., toda kruha v Italiji ni bilo, narod, kar so Nemeči še bolj sami. Nemeč namreč živi pred vsem zato, da si baže nikdar skromen Italijan svoje makarone s pobožnostjo uživa, kadar jih ima.

(Konec prihodnjih.)

ZNIŽANA CENA za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ter čeli, da se čim bolj razširi na

PIANO HARMONIKO

pričrjen

koračnica

"MLADI VOJAKI"

je Mr. Jerry W. Kuprinski orednik in založnik, da rojaki lahko dobiti skrbno po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 20 centov.

Naročite tanči tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

216 West 18th Street

New York II, N. Y.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Ki daje pojasnila navodila, katera postavljajo

Ameriški državljan

Poleg vprašanj, ki jih naši

Kratka Dnevna Zgodba

BOŽIDAR JAKAC:

SPOMIN NA NORVEŠKI BERGEN

Težki deževni oblaki zastirajo nebo in le tu in tam odpira kak predor med njimi pogledom pot v nordijsko noč. Enakomerno, skoro preenakomerno drvi vlak proti severu. Ob štirih zjutraj smo v Goteborgu. Noč začne izpodraviti dan ki pa je tudi čemer in deževen. Vidijo se že obrisi značilnih nordijskih hiš, lesnih, temno barvanih, z belo obrobiljenimi okni.

Lahno bobneče drvi vlak da lje. Mimo hite urejene hiše, vse skladno, preskladno. Na rdečkasto sivih skalah so postavljene. Za njimi tovarne, žično omrežje, tovarne. — Ne hote me spominja slika na Ameriko. Na drugi strani proge vidimo zanimivo, nekam demonsko gredajočo trdnjava na tri ogle in s širokim okroglim stolpom v sredi. Malo dalje je sredi rahlo valovite pokrajine druga slična, malo večja trdnjava. Sosed nama pojasni, da so jo postavili pred stoletji proti Danem, da niso mogli po reki navzgor. Ob trdnjavji je sedaj večje mesto. Vidi se precej močvirnate zemlje, kar pa je njiv, so skrbno obdelane. Zemlja je črna, plodna. Na poškodenih travnikih potežkajo marogaste krave.

Vozimo se ob reki Gotaelf. Na drugem bregu žde malo nad pasom gozda lične hišice, kakor pri nas v Zasavju. Lesne so po večini bele z zelenimi okni ali rdeče z belimi okni. Iz vsega dila stroga urejenost, vse je kakor nedeljsko počesano in umito.

Vlak se bolj in bolj polni. Pozna se da smo prešli mejo in da se bližamo Oslu, norveški prestolnici. Nebo je se vedno sivo zastrto, pokrajina ne doči različna od prejšnje. Vrste se polja, vasi, mesta. Zopet isti red, ljudje so tisti, še pretili. Mogočno vplivajo skalni skladi, posebno ob fjordih, kakor da bi ogromen orjak dvigal svoja temna pleča iz morja. Narava izgleda trda, resna, res severniška. Spoznamo, kako močno so zajeli norveški slikarji to zemljo.

V Oslu se mudimo le pičelo uro, komaj da presedemo na vlak, ki vozi proti Bergenu, kjer je najin cilj. Pokrajina je skoro vedno enaka, povsod ista urejenost, še v gozdu je kakor pometen. Pozna se, da so še vojne pretekli generacije mimo teh pokrajini. Skoro 150 let je že, kar Norveška ni bila v vojni, ki je ljudje zato niti iz ustnih izročil ne poznamo. Vsi ti kraji so se razvijali nemoteno.

Hiše so prav vse lesene in zgrajene v svojstvenem norveškem slogu, rdeče popleskane in belo obrobljene. Na travnikih suše seno. V matih sledkih so zabiti v zemljo kolci, povezani med seboj z žicami. Na te žice je naloženo

SONART REKORDI

Nove slovenske plošče!

Jerry W. Koprivsek in njegov orkester

M585—Wedding Polka
(Na bon se modila; Ti pa jest, pa fidana marelja)Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Pojo Rupnick sestreM586—Jeep Polka
(Mal' polico pečejo)
Marine — polka675—Terezinka — polka
Na planincah—valčekLepa Melodija
Duquesne University Tamurica
OrkesterM575—Na Marilanec, polka
Kje so moje roditce
Marilka pegla—polka

Jerry Koprivsek in orkester

M575—Terezinka polka
Na planincah—valček

Za označevalni konfert in dane plošče se obrnite na

JOHN MARSICH, Inc.
465 W. 42nd ST., NEW YORK

dobrot od naccenejših do najdražjih. V nedeljo je tudi lučka mrtva, čista in pometena. Se smrad po ribah je veter odpihal. Tudi ob spomeniku pesnika Holberga, ki se ludomušno in obenem dočajanstveno meljha izpod triogatega klobuka, pa se drenjajo veliki moderni avtobusi in ob njih plečati, rdčelični in dobrusni vozni.

Mesto ždi v žarki in nedeljskem soncu, ki tu ob morju kar žge. Čudovito se bleše zelene bakrene kupoče stolpov in starih utrdb z arkanski temnimi zidovi. Posebno lep in za Bergen značilen je pogled na Tybrugge, že šest sto let staro nemško hanzeatsko masebino, s tesno stisnj-nimi hišami, ki jih dajejo koničaste strehe prav poseben značaj. Prebivalci so že davno postali Norvežani.

Hodiva dalje ob iuki in ponestnih predelih ob morju. Priseneč te izredno število najrazličnejših streh, kar pa ti pojnsnijo domačini s tem da je dej tu na dnevnem redu. Pravijo, da pride v Bergenu že otrok z dežnikom na svet. Posasti s vzpenjanja višje v breg. Pogled na mesto ob morju je mogočen in slikovit. Bergen je stav te tisoč let in je bil že večkrat prestolnica kraljev. Danes šteje 110,000 prebivalcev, ter je najvažnejši trgovski center Norveške. Prekrasno leži v območju temno višočastih gričev, povečini poraslih s različnim zelenjem. Izrazito trgovsko mesto je, ima pa vendar prekrasno slikarsko gallerijo, imenovano po ustanovitelju Raimu Meyeru. Bil je to bogat trgovec, a velik ljubitelj umetnosti. Zbral si je dragoceno zbirko najboljih starih in modernih norveških mojstrov, ter je potem poklonil mestu in priložil se precejšnjem fond, za njeno vzdrževanje in izpolnjevanje. Za vsakogar ponemni norveška umetnost močno doživljaja. Po svetu je najbolj znana po sličitvam s Edvardom Munichu, ki je tudi v bergenski galeriji začetek z večjo kolekcijo izbranih del. Radostno odkritie za ne je bil med mnogimi znanimi umetniki zlasti Nikolaj Ostrup, katerev se mi zdi da je globlje prodel v indiomosti svoje nenavaden zemlje.

Zvezcer sva bita v gledališču pri premieri nove drame "Prelom" mladega norveškega dramatika Helgeja Krogha. Velik avtobus naju je prilegan do tja. Ko potniki izstopajo, se vsi se posebej zahvaljujo, to j je tu običaj. Pred gledališčem sva videla veliko ljudje na prihod kralja, ki bo prisostvoval predstavi. Čeprav sva bila tujeva, sva brez vseh ovr prilaža do glavnega vhoda, ker sta najučakala najn znane Erik Grieg, sorodnik znamenitega komponista, in njegova gospa.

Gledališče je prav lepa stavba, približno enako velika kakor ljubljanska opera. Zaradi premiere in kraljevega obisku je bilo v njem vse praznično. Seveda je bilo nabito polno. Ko je v lože stopil kralj, visok in vitek, civilno oblečen gospod zagorele polti, je po gledališču zavrsalo. Vsi so vstali in se ozrili proti kraljevi loži, ni pa bilo klicanja. Kralj se je elegantno priklonil in že je zaigral orkester predigrava in ime svoje države. Storila sta to, a tudi sedaj ni vedel, kam naj bi naju dejal. Poznavanje zemljepisa ne spada med vrline Skandinavev. Tudi pozneje sem naletel le na redke izobraženec, ki so vedeli za Jugoslavijo.

Kakor pri nas, so tudi na Norveškem nedelje po mestih zelo mrtve, ker gre vse na izlete, in sprehoče v okolico. Berenska luka ob delavnikih vrvi ribičev, pri katerih si lahko pakupiš vseh mogočih monsau-

čnikov. Igralka Ella Hvala

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI
pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je združila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjem vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljeni v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da ždržene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega stiska in mori. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je tako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče srčne milijonov... Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posljam Money Order za za lastnoročno podpisano(i) knjigo(i):

Moje ime
St. ulica ali Box
Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

V zavodu za onemogle, kjer se je nahajal tri leta, je dne 2. decembra preminil T. Višaj, star 76 let. Doma je bil iz vasi Gornje Ponikve, fara Trebnje na Dolenjskem, kjer zapušča soprogovo Ivano, štiri sinove in hčere. V Ameriki je bil 35 let, ter je svoječasno živel v American Steel and Wire Co. Pokojni zapušča tukaj hčer Mrs. Gertrude Snider,

Za srčno hibo je pred parnevi umrla Mary Markovič, roj. Krasovec, stara 52 let. Pokojnica je bila doma iz vasi Podklane pri Sodražici, odkoder je prišla v Cleveland pred 25 leti. Tukaj zapušča soprogovo Henry, dva sinova, Henry in Franka, hčer Josephine in vnučka.

Dne 25. decembra je umrla svojem domu Leopold Simončič, v starosti 55 let. Dečka je bil iz Ljubljane, odkoder je prišel v Cleveland leta 1907

Zadnjih 22 let je bil zaposlen v Bingham Co. Tukaj zapušča soprogovo Anno, roj. Drevjak, hčer Sylvie Mayer, vnuke, in tri bratice.

Dne 25. decembra je preminila dobro poznanama Mrs. Mary Glavan, roj. Oražem, v starosti 48 let. Pokojnica je bila doma iz vasi Lipovec pri Ribnici na Dolenjskem. V Ameriki se je nahajala 30 let.

Tukaj zapušča žaljučega soprogovo Franka, dve hčeri: Molly, poročeno Sweeny in Angelo, ter tri sinove: Edwarda, Williama in Josepha, ter vnučka Joseph Sweeney, v starosti dvanajst let, ki pa je bil zaposlen pri City Service.

Po kratki in mučni bolezni letom dni. Tukaj zapušča tri sinove: Josepha, Harry, Alberta in hčer Elsie Sell. Zadnjih 25 let je bil zaposlen pri City Service.

Po kratki bolezni pljučnic, ki je bil 2. januarja umrl v Fairview Park božnišnici Peter P. Kren, v starosti 61 let. Doma je bil iz okolice Trsta, odkoder je prišel v Ameriko pred 37 leti. Tukaj zapušča soprogovo Frances roj. Morencie, doma iz istega kraja kot pokojni, ter tri otroke: Rose, Peter in Eleanor.

Nenadoma je preminil Louis Perusek, v starosti 62 let. V West Virginiji zapušča brata Franka in nekaj sorodnikov. Dom je bil iz Svetega Gregorja, kjer zapušča dva brata in tri sestre ter več drugih sorodnikov. Tukaj je bival 40 let.

Nenadoma je preminil Louis Perusek, v starosti 62 let. V West Virginiji zapušča brata Franka in nekaj sorodnikov. Dom je bil iz Svetega Gregorja, kjer zapušča dva brata in tri sestre ter več drugih sorodnikov. Tukaj je bival 40 let.

Dne 8. januarja je po kratki in mučni bolezni preminil Joseph Zupančič, star 45 let. Tukaj zapušča mater Mary, roj. Bolha, brata Anthony, sestre Jean, poročeno Kollmorgen, Frances, por. Dunn, Rose poročeno Alton in več sorodnikov. Rojen je bil v Svetem Emanuele. Tukaj je bival 40 let.

Dne 8. januarja je po kratki in mučni bolezni preminil Joseph Zupančič, star 45 let. Tukaj zapušča mater Mary, roj. Bolha, brata Anthony, sestre Jean, poročeno Kollmorgen, Frances, por. Dunn, Rose poročeno Alton in več sorodnikov. Rojen je bil v Svetem Emanuele. Tukaj je bival 40 let.

Dne 8. januarja je po kratki in mučni bolezni preminil Joseph Zupančič, star 45 let. Tukaj zapušča mater Mary, roj. Bolha, brata Anthony, sestre Jean, poročeno Kollmorgen, Frances, por. Dunn, Rose poročeno Alton in več sorodnikov. Rojen je bil v Svetem Emanuele. Tukaj je bival 40 let.

Dne 8. januarja je po kratki in mučni bolezni preminil Joseph Zupančič, star 45 let. Tukaj zapušča mater Mary, roj. Bolha, brata Anthony, sestre Jean, poročeno Kollmorgen, Frances, por. Dunn, Rose poročeno Alton in več sorodnikov. Rojen je bil v Svetem Emanuele. Tukaj je bival 40 let.

Dne 8. januarja je po kratki in mučni bolezni preminil Joseph Zupančič, star 45 let. Tukaj zapušča mater Mary, roj. Bolha, brata Anthony, sestre Jean, poročeno Kollmorgen, Frances, por. Dunn, Rose poročeno Alton in več sorodnikov. Rojen je bil v Svetem Emanuele. Tukaj je bival 40 let.

Dne 8. januarja je po kratki in mučni bolezni preminil Joseph Zupančič, star 45 let. Tukaj zapušča mater Mary, roj. Bolha, brata Anthony, sestre Jean, poročeno Kollmorgen, Frances, por. Dunn, Rose poročeno Alton in več sorodnikov. Rojen je bil v Svetem Emanuele. Tukaj je bival 40 let.

Dne 8. januarja je po kratki in mučni bolezni preminil Joseph Zupančič, star 45 let. Tukaj zapušča mater Mary, roj. Bolha, brata Anthony, sestre Jean, poročeno Kollmorgen, Frances, por. Dunn, Rose poročeno Alton in več sorodnikov. Rojen je bil v Svetem Emanuele. Tukaj je bival 40 let.

DRAGA OBLJUBA.

Neki stavbenik v italijanskem mestu Lecceju je moral nekemu svojemu zidarju za eno nedeljo dela plačati 5000 lir. Stavbenik možu spočetka sploh ni nameraval plačati nedeljskega dela. Dejal mu je v šali, da ga bo plačal s polovico dolinka, če zadene v loteriji. Zidar je na to pristal. Stavbenik pa je res zadel 10,000 lir in hočeš, nočeš, je moral deljen potem izročiti 5000 lir.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledete slovenske pesmi:

1. Podokneca — moški zbor z harmonijem

2. Pozdrav — moški zbor

3. Ljubko nad — moški zbor

4. Otoški zvon — moški zbor

5. Pomladnička — moški zbor, z harmonijem

6. Lira I. — za moške spevne

7. Lira II. — za moške spevne

8. Altantski odmeti — za moški in ženski zbor z harmonijem

9. Kantata iz psalmu 126 — moški zbor

10. Note — za moške spevne, moški zbor in spremljevanje glasovirja

11. Psalm 29 — za moške spevne, moški zbor in spremljevanje glasovirja ali orgla

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesni za moške in ženske zbrane, katere je uglasil in samozavežli izdal MA TEJ L. HOLMAR, organist in pevovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:</p

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

98

Na bojišče je legla noč. Sloveni so še vedno tirali polvjenje Ante k ognjem. Besne, od veselja poblažale davorejo so stresale temo, na Perunovem oltarju so goreli v grmadah ovni in voli, narod je pil iz rogov med in slavil Iztoča, kateremu je ta zmaga rodila neomejeno zaupanje in prižgala ljubezen v srcu vsakega Slovena.

Prav tedaj, ko je najslnejše vihrala domača vojska med Anti in Slovenci, je ležal Tunjuš že tretji dan vrh hribe na proti Svarunovemu gradišču. Dva najboljša hlapca, izbrana vojaka in najspretnejša jezdeca, sta pasla tri konje na robri. Šepetajo sta pregevorila tu in tam kratko besedo. Zakaj veliki gospod kraljevi sin Tunjuš, je blaznel od ljubzeni. Trikrat so šli v dolino, trikrat so se plazili proti dekljam, ki so puhile lan in prepevale pesmi. Pa trikrat so se moralni vrniti. Tunjuš so se stresale kocine na bradi, čejljusti so mu mrzlično šklepattale. Videl je Ljubinico kako ji je gorelo lice v soncu, njen smeh in njena pesem je donela iz skora deklet kakor kraljice. Njeni zlati lasje so se razpuščeni velovili v lahki sapi. Bele lahti, ovite z zlatimi narokvicami, so se blestele v žarkih, ko je zgibala snopke lanu in zdela polna perišča na kopice. Tunjuš je bledel kakor v mrzlici. Z dlanmi si je stiskal nizko čelo, bil na prsi s pestjo, nabrekle ustnice so se mu odpirale kakor glavatemu somu, ko hkpri po vodi, če ga vržejo na suho.

Bil je blizu, planil bi bil med dekljice, zgrabil Ljubinico, jo dvignil k sebi na konja in zbežal. Toda nekaj se mu je zaplelo krog nog, kolena so se mu tresla, slutil je skrivenost bitja, vile pogorkinje, ki ga uničijo, ako se s silo dotakne Ljubinico. In divjak se je plašil ob misli, da je Ljubinica morda čarownica, da ga jo ovražila; kadar se je zasmajala, se je vselej zdelo, da zasmahuje njega in ga vabi: Pridi, poskuši, dotakni se me, če želiš umreti!

In smrti se je Tunjuš bal. Zakaj ni bilo neugodno njegovo življenje. Zato so vselej splezali nazaj v hrib ni Tunjuš je ležal brez jedi in brez besede v ustih pa brez tolažbe v srcu.

Sonce se je nižalo, rjavo se je svetilo lanišče v dolini. Dekleta so pulile z urnimi prsti zadnji kos, Tunjuš je zrl z izbuljenimi očmi na ravan.

"Jutri ne pride Ljubinica več iz gradišča. Iztok se vrne, vrnejo se vojaščaki in potem — nikoli ne bo moja, a brez nje je smrt!"

Tunjuš se je prevrnil na tleh in zaril s čelom v hladno rušo. Še enkrat se je oglašila vsa njegova hunska modrost:

"Ne budam! Modnji! Pusti žensko, Tunjuš! Pomni da si sin Ernakov!"

Hun je dvignil glavo. Ko je zagledal bele haljice v dolini, je zakričalo srce, začavela strast in modrost je ugasnila. "Moja bo in kraljice Hunom!"

Tako je rekel odločno in skočil pokonec.

Minila je ura.

Deklice so kriknile in se razbežale kakor zbor golčečih golobic, ko plane med mje kragulj.

Zaviral je rdeči plaz. Ljubinico je zagrabil strašna volka krog pasu, zazibačo se, ji je pred očmi in obše so je temne seence. Na okopih gradišča sta se v tem hipu pojavili dve postavi, dva starca, Svarun in Radovan.

"Tunjuš!" je zavpil Radovan.

"Moja hči!" je vzduhnil Svarun in se sesedel.

Radovan mu je opri glavo in v tolazbo nesrečnemu očetu sipal za bezečim Hunom najgroznejšega prekletstva v jezikih vseh narodov od Baltiškega pa do Egejskega morja.

Toda Hun je bežal noseč v naročju zaklad in pritiskajoč napol onesveščeno Ljubinico na svoje srce. Gonil je kakor pobesnel. Topot njegovih hlapcev, ki sta drevila za njim ga je vznemirjal, da je stiskal dekle k sebi v groznom trepetu da mu jo kdo iztrga. Brez oddihu so gnali napol blazni do Donave.

Še tisto noč je položil Tunjuš nezavestno Ljubinico na krasne preproge v svojem šotoru in klical obupan vrače in vražarice na pomoč kraljici. Ali njegovo veselje, ko je odprla oči in zelike vode, je bilo kratko. Balambak mu je nanzanil, da čakajo poslanec iz Bizanca. Upravda veleva, da se napoti takoj do njega.

Prišli so namreč zasledovalci Iztokovi in v stepi poiskali Tunjušev tabor po naročiu Upravde.

Zazirilo se je jutro. Ljubinico je zaspala s smehljajem krog ustne. Tunjuš je zapretil Balambaku smart, če se skrivi las kraljici Ljubinici, prekli nato uro, ki ga je zavedla prvič do Upravde, in odčudil z Bizantinci proti jugu.

DVANJSTO POGLAVJE

Pred izčočimi vратi trdnjave Topera je stala visoka dvokolnica, zakrita s platneno strešico. Voznik je pogovarjal ognjevitva konja, ki sta nemirno kopitljiva ob tlak, v katerem so se sledile izvožene kolesnice. V stolpiču nad vratni se je naslanjal stražnik preko kamnitne ograje.

Vročina! Da se naravnava prefekt na pot tako kasno!

"Konji se v senči spenijo. Bogovi naj umejo modrost visokih gospodov; jaz je ne razumem!"

Vojak na stolpu se je hipoma vzravnal. Zablikal se mu je šlem, kakor iskra se je zasvetila ulica. Začul se je počasen konjški peket.

"Ali prihaja!" ga je vprašal voznik, gibajoč samo z ustnicami. Glesno si ni upal izpregovoriti.

Vojak je zamahnil z levico s stolpa in ni odgovoril. Sedem jezdcev se je bližalo vratom.

Prefekt Rustik je takoj ob vozu razjaha, vojaki spremjevalci so pridržali konje za vozom. Voznik je dvignil zavesi pri strešici, privezel prefektovega konja od zadaj k vozu in pokorno čakal, kdaj pomore Rustiku v voz.

Tukrat nenadoma zabreči nad pristaniškim vratni proti jugu slovenski glas trombe. Čuvaj izčočnih dveri se ni oziroma morje. Ni utegnil. Pritisnil je zaokrožen rog k ustnicam, in ponovno dočneče znamenje.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

ŽENSKE NAPOLNUJEJO UNIVERZE IN KOLEGLJE

Nov seznam univerzitetnih in drugih dijakov in dijakinj po ameriških kolegijskih pričakuje sliko, katera zaznamuje precejšnjo spremembu z ozirom na število ženskih slušateljev in študentov po ameriških universitetih in kolegijsih.

Med ženskimi slušatelji in študentkami seveda niso zgolj mlade dijakinje, ampak veliko število žensk različne starosti. Te ženske v nekaterih slučajih spolnjujejo svojo izobrazbo z gotovimi natečaji, ker vidijo priliko, da si dobre čeden zasluzek ako morejo pokazati, da so dovršile višjo šolo, kolegij ali pa poslovne in trgovske ter druge natečaje.

Na mestnem kolegiju v New Yorku se je število ženskih študentk povisalo od 1,887 na 3,181 v enem samem letu. Profesorji in instruktorji pravijo, da ženske trdo delajo pri učenju in se zares potrudijo, da napravijo dobre izpite ter dobe diplome, s katerimi upajo dobiti boljše plačano delo ali sluzbo.

Robert E. Love, direktor večerne šole na mestnem kolegiju, je dejal, da je pripisovati nenačadno povečano žensko stremljenje po višji izobrazbi in znanju vojnini razmeram ter prilikam, katere je vojna prisnela s seboj za ženski svet.

Ker so moški odšli v armado že v precej velikem št. vilu, so v neštetnih slučajih zavzeli njihova mesta ženske. Mnoge od teh so začutile potrebo, da si nekoliko spopomijo svoje znanje ali izvežbanost v gotovem poklicu, pa so se vpisale na univerzo, kolegij ali pa

OHRAHITE VITAMINE

Še preden, ko smo kaj vedeli o vitaminih, so bili uvidveni ljudje, ki so se jezili, da mnoge gospodinje odlivajo vodo, v kateri so kuhalne zelenjavne. Njihova mesta ženske. Mnoge od teh so začutile potrebo, da si nekoliko spopomimo svoje znanje ali izvežbanost v gotovem poklicu, pa so se vpisale na univerzo, kolegij ali pa

NEPROZORNO STEKLO

V Sheboygan, Wis. je pred nedavno umrl Frank Zagoren, v starosti 30 let, ki je zapustil ženo, otroka, mater, brata in dve sestri. Zadnje čase je imel gostilno.

DOBER ZASLUŽEK DOBE:

ŠIVALKE SLAMNIKOV

Tedensko ali doč do kosa.

OSKAR DEV:

OSKAR DRV:

OSKAR DV:

OSKAR DV: